

продажба и наемане на проекционни апарати и диапозитиви.

Трѣбва да се обърне внимание, дето има възможност, и на кинематографа, това епохално изобретение, повикано да изиграе важна роля въ развоя на умствената и естетична култура. Но нека се иска отъ него, да не служи, както въ повечето случаи днесъ, за пуста забава на зрители, които иматъ нужда отъ гжделичкане на низкитѣ страсти или за съяне на умраза между народитѣ (шовинистични филми), или за развратъ на младитѣ поколения. Читалищата трѣбва да предпочитатъ поучителния, но и художествения филмъ, когато освѣтлява голѣми исторически събития или велики книжовни произведения.

И занапредъ читалищата трѣбва да използватъ най-широко грамадното влияние на театралнитѣ представления върху широкитѣ маси. За това и най-малкото селско читалище трѣбва да си има своя сценка съ най-необходимитѣ реквизити.

Участието на интелигенцията въ читалищното дѣло не се изчерпва, естествено, само съ уреждането на курсове, народни университети, сказки и театрални представления. Тукъ има широко поле за работа и за професионалнитѣ художници.

Нашиятъ народъ се нуждае и отъ естетична култура. Въ развититѣ страни и малкитѣ села иматъ своитѣ пѣвчески хорове, своитѣ малки оркестри. По-голѣмитѣ си уреждатъ и концерти, като канятъ артисти и отъ вънъ (пианисти, виолонисти, пѣвци и пѣвици, рецитатори и пр.) за своитѣ утра и вечеринки.

Читалищнитѣ салони трѣбва да служатъ, както служатъ и днесъ на много мѣста, за трайни или временни, или подвижни картинни изложби и музейни сбирки*).

Когато читалищата се засилятъ материално, ще възникне на много мѣста и желанието да се украсятъ съ картини или съ портрети на основатели или дарители.

III.

За своята широка културна работа читалището има право да очаква, естествено, подкрепа и отъ разнитѣ дружества и съюзи.

Най-голѣма надежда може да се възлага тукъ, както досега, на кооперациитѣ и тѣхнитѣ интелигентни ръководители.

Умствената, нравствената и естетичната култура предполагатъ известно развитие и на чисто материалната. Всички наши начинания изискватъ голѣми сръдства, които могатъ да ни дадатъ отчасти и коопе-

*) При всѣко читалище, и най-скромното, би трѣбвало да се уредятъ малки сбирки отъ предмети, представляющи мѣстната природа (флора, фауна, минер. богатства) или разнообразното минало на близката околностъ. Такива музеи има вече при нѣкои наши провинциални читалища. Трѣбва да се обърне внимание не само на археоложки предмети (предисторически и исторически орждия и орждия, сечива, статуи, монети, плочи съ надписи и т. под.) а и на всичко старинно въ живота: на мѣстния фолклоръ (нар. пѣсни, приказки, поговорки, гатанки, предания, обичаи и т. п.), на сегашни или излѣзли отъ употреба носии, сечива, стари книги и пр. Мѣстнитѣ музеи въ много културни страни сѣ гордостъта на населението. Читалищата могатъ тукъ да принесатъ голѣма услуга за изследването на страната, като станатъ колективни дописни членове на съответнитѣ дружества: археологическо, историческо, географическо и т. н. Защото има изследвания, които изискватъ специална подготовка и ръководство. Иначе, може да се повредятъ паметницитѣ, ако ги събиратъ или откриватъ неведещи ржце.